

Expunere de motive

Propunerea legislativă crează cadrul legislativ care să satisfacă două cerințe ale unui sistem public de pensii, nedeplinite în prezent prin legislația existentă:

- pensiile actuale ale agricultorilor sunt plătite de către bugetul de stat, în timp ce actualii agricultori de vârstă activă contribuie, atâți câți o fac, la bugetul asigurărilor sociale de stat; astfel, contribuțiile agricultorilor de vârstă activă se redistribuie la alte categorii sociale;

actualii contribuabili reprezintă 2,5% din totalul existent.

Ca urmare, practic întreaga populație activă din agricultură nu are asigurat riscul bătrâneții, fiind apriori destinată la vârsta pensionării situației de asistată social. Caracteristica oricărui stat european, caracteristica unui stat social, este aceea de a asigura toți cetățenii împotriva diferitelor riscuri, printre care și cel al bătrâneții.

De aceea, propunerea legislativă vine să construiască un sistem de pensii pentru viitorii pensionari agricultori, care să le permită acestora plata unei contribuții foarte reduse în condiții de mutualitate cu statul. Mutualitatea se referă la o participare a agricultorului cu o treime din contribuția lunară și a bugetului de stat cu două treimi din aceasta. Un astfel de sistem, denumit „sistem mutual de pensii pentru agricultori” funcționează de câteva decenii în Franța, cu rezultate foarte bune.

Menționăm de asemenea că responsabilii cu politica socială în perspectiva lărgirii din Uniunea Europeană au solicitat un astfel de sistem manifestându-și susținerea pentru prezentul proiect și evaluarea modului în care fonduri Sapard ar putea fi folosite în structurarea noului sistem (Jerome Vignon).

Se propun prin acest proiect 5 tipuri de contribuții lunare individuale: 10 lei (denominat), 20, 30, 40, 50 lei. În mod corespunzător, statul contribuie lunar pentru fiecare participant cu 20, 40, 60, 80, 100 lei.

Printr-o declarație anuală, participantul se angajează să plătească în anul următor unul din cele 5 tipuri de contribuții; în mutualitate, bugetul de stat înregistrează în contul persoanei cele două treimi corespunzătoare.

Condițiile de pensionare sunt:

- vârsta – 57 de ani femeile și 62 de ani bărbați
- stagiul de cotizare – 25 de ani pentru femei, respectiv 30 de ani pentru bărbați.

Considerăm necesare condiții de pensionare mai puțin severe decât cele stipulate în Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, având în vedere speranța de viață sensibil mai mică în mediul rural decât în cel urban. Cuantumul pensiilor variază între 140 lei și 421 lei, funcție de tipul de contribuție plătită conform unei variante posibile, luată în calcul la fundamentare. Contribuțiile anuale plătite pot varia de la 1 la 5, în timp ce pensiile variază de la 1 la 3, în funcție de nevoile de trai, de posibilitățile economiei și în corelație cu pensiile stabilite în baza Legii

nr.19/2000. Formula de calcul folosită ține cont de numărul de unități de contribuție ale fiecărui contribuabil și de valoarea unității de contribuție stabilită anual prin Legea bugetului asigurărilor sociale de stat, funcție de posibilitățile economiei, dar ajustabilă cu rata inflației.

Propunerea legislativă instituie o pensie minim garantată, corespunzătoare unei contribuții minime și unui stagiu de cotizare minim de 10 ani.

Cuquanturile pensiilor rezultate din formulă sunt corelate cu nivelul venitului minim garantat și cu cel al ajutorului de șomaj, în așa fel încât statutul de asigurat (pensia) să fie de preferat situațiilor de asistat social.

Inițiativa legislativă prevede acordarea de pensii de invaliditate, de urmaș, ajutoare de deces, precum și indemnizații de maternitate și pentru creșterea copilului până la vârsta de 2 ani, respectiv de 3 ani în cazul copilului cu handicap, **neconditionat de plata impozitului pe venit în ultimele 12 luni.**

Propunerea prevede crearea unui buget al pensiilor pentru agricultori, integrat în cel al asigurărilor sociale de stat, pe modelul bugetului de asigurări sociale pentru șomaj.

Veniturile acestui buget sunt constituite din contribuțiile individuale ale asiguraților agricultori, din contribuțiile virate de stat în numele asiguraților, din eventuale subvenții ale bugetului de stat și din alte venituri (sponsorizări, etc).

Cheltuielile bugetului sunt reprezentate de sumele necesare achitării tuturor pensiilor pentru agricultori, atât cele plătite conform vechii legislații, cât și cele plătite în concordanță cu prezenta lege.

Prezenta lege instituie un sistem de pensii de tip PAYG bazat pe conturi individuale. Acest sistem, numit în literatura de specialitate NDC (notional defined contributions) este introdus deja în sistemul public de pensii (pilonul 1), în țări precum Suedia, Polonia, Estonia, Lituania, etc.

Evidența contribuțiilor din conturile individuale se face pe baza contribuțiilor individuale acumulate și a celor plătite de stat în numele asiguraților, înscrise automat în conturile individuale, odată cu plata contribuției personale. Partea mutuală ce-i revine statului, urmează să fie doar înregistrată în contul individual al unui asigurat, de îndată ce acesta își plătește contribuția. Bugetul de stat are doar obligația plății pensiilor în plată, conf. legii nr.352/2004 pentru completarea Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale. Odată cu ieșirea la pensie a pensionarilor agricoli în temeiul prezentei legi, bugetul de stat va continua să susțină toate pensiile agricultorilor: unele în virtutea vechii legislații, altele instituite în baza formulei din actuala lege.

Prin intrarea în aplicare a prezentei legi, pensiile în plată în baza vechii legislații vor fi transformate conform formulei noi în unități de contribuții, pentru a avea un tratament unitar și a putea beneficia de majorările și indexările acordate prin modificarea valorii unității de contribuție la aceleași date.

O proiecție bugetară bazată pe date ale recensământului populației și pe date ale CNPAS are în vedere următoarele:

- cca. 2 milioane persoane populație activă, care trăiește în mediul rural și care nu are un contract individual de muncă; presupunem că 1,6 milioane persoane din această categorie se vor asigura începând cu anul 2007;
- 986471 pensionari în plată în luna septembrie 2006;
- contribuție medie lunară plătită de contribuabili: 250.000 lei (25 lei denominat), începând cu anul 2007;
- contribuție medie lunară plătită (înregistrată în conturile individuale) de stat: 500.000 lei (50 lei denominat), începând cu anul 2007;
- contribuție anuală contribuabili: 4.800 mld lei (0,48 mld. RON) începând cu 2007;
- contribuție anuală a statului: 9.600 mld lei (0,96mld. RON) începând cu 2007;
- pensia medie lunară în plată: 119 RON la 1 ianuarie 2007
- cheltuieli cu pensiile în plată: 14120 mld lei (1,41 mld.RON) în 2007.
- în fiecare an, noii asigurați în sistem (cei peste 25 ani) sunt în număr aproximativ egal cu cei care părăsesc statutul de asigurat și îndeplinesc condițiile de pensionare;
- numărul pensionarilor actuali în plată au un grad de părăsire a sistemului (deces) în ultimii 2 ani de 155000 pe an, cifră pe care o vom considera repetitivă până la completa dispariție a acestora (probabil după 2014);
- atât veniturile cât și cheltuielile fondului de pensii pentru agricultori se calculează în termenii anului 2006, presupunând că veniturile și cheltuielile vor fi modificate în timp cu același procent corespunzător ratei inflației;

Folosind date statistice privind structura pe vârste a populației, furnizate de recensământul populației din anul 2002, precum și elemente ale modelului PROST pentru modelarea sistemelor de pensii prin redistribuire, rezultă că efortul bugetar pentru implementarea acestui sistem și finanțarea în paralel a vechilor pensionari este:

2008	- 0,7073 mld.RON
⋮	
2012	- 0,4420
⋮	
2013	- 0,3500
2014	- 0,4000
⋮	
2022	-1,1280
⋮	
2024	-1,2640

Modelul realizat demonstrează, că începând cu anul 2015, pensiile în plată vor fi doar cele propuse de prezenta inițiativă legislativă, iar după cca 16 ani de acordare a noilor pensii efortul de plată a pensiilor din partea bugetului de stat rămâne relativ constant (1,3000 mld. RON).

În elaborarea modelului am folosit premiza că noii intrați anual în sistemul de pensii pentru agricultori în calitate de asigurați (5,9%) este aproximativ egal cu numărul celor care se pensionează anual (6,2%).

În concluzie, sistemul prezintă avantaje clare pentru:

- viitorii pensionari agricultori care vor beneficia de o pensie de care nu puteau să se bucure conform reglementărilor actuale;

- guvernele viitoare și societatea în ansamblu, care nu va avea sarcina asistenței sociale a unui segment de cca.10% din populație;
- bugetul de stat va fi despovărat în următorii 11 ani cu valori cuprinse între 0,6 mld.RON și 0,15 mld.RON din efortul financiar necesar plății actualelor pensii, datorita contributiilor incasate pe legea noua.
- dezvoltarea spiritului civic prin asumarea unor responsabilități proprii în asigurarea riscurilor proprii, în parteneriat cu statul;
- îndeplinirea cerințelor europene de a asigura tuturor cetățenilor mijloace de depășire cu demnitate a perioadelor de risc;
- încurajarea natalității la sate, acordându-se pentru prima dată indemnizație de maternitate și de creștere a copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani.

Conform cu discuțiile avute cu experți europeni în domeniul pensiilor, eforturile bugetului de stat pentru plata noilor pensii ar putea fi completate de fonduri SAPARD, această măsură fiind considerată o reformă structurală a sistemului de pensii.

Este un proiect social european.

Initiatori
Deputat Adrian Nastase

Anexa 1

	Nr pensionari agricultori pe L.19/2000 (1)	Pensie medie anuală pe L.19/2000 (RON) (2)	Efort bugetar pe L.19/2000 (mld. RON) (3)	Nr asigurați pe noua lege (4)	Nr pensionari pe noua lege (5)	Pensie medie anuală pe legea nouă (RON) (6)	Contribuții anuale asigurați (mld RON) (7)	Efort bugetar pe noua lege (mld. RON) (8)	Efort bugetar total (mld. RON) (9) (3+8-7)
2007	986471	1428	1,412	-	-	-	-	-	1,412
2008	831470	1428	1,187	1.600.000	-	-	0,4800	-	0,7073
2009	676470	1428	0,965	1.600.000	84.800	1987,2	0,4800	0,016	0,501
2010	521500	1428	0,744	1.600.000	164.342	1987,2	0,4800	0,326	0,590
2011	366500	1428	0,523	1.600.000	238.952	1987,2	0,4800	0,474	0,517
2012	216500	1428	0,309	1.600.000	308.936	1987,2	0,4800	0,613	0,442
2013	61500	1428	0,087	1.600.000	374.581	1987,2	0,4800	0,744	0,350
2014	10000	1428	0,014	1.600.000	436.156	1987,2	0,4800	0,866	0,400
2015	-	-	-	1.600.000	493.914	1987,2	0,4800	0,981	0,581
2016	-	-	-	1.600.000	548.091	1987,2	0,4800	1,089	0,689
2017	-	-	-	1.600.000	598.909	1987,2	0,4800	1,190	0,710
2018	-	-	-	1.600.000	646.576	1987,2	0,4800	1,284	0,804
2019	-	-	-	1.600.000	691.288	1987,2	0,4800	1,373	0,893
2020	-	-	-	1.600.000	733.228	1987,2	0,4800	1,456	0,976
2021	-	-	-	1.600.000	772.567	1987,2	0,4800	1,535	1,055
2022	-	-	-	1.600.000	809.467	1987,2	0,4800	1,608	1,128
2023	-	-	-	1.600.000	844.080	1987,2	0,4800	1,677	1,197
2024	-	-	-	1.600.000	876.547	1987,2	0,4800	1,741	1,264

EVOLUȚIA TIPURILOR DE PENSIONARI

	Nr pensionari agricultori pe L.19/2000	<i>Nr pensionari pe noua lege</i>
2007	986471	-
2008	831470	-
2009	676470	84.800
2010	521500	164.342
2011	366500	238.952
2012	216500	308.936
2013	61500	374.581
2014	10000	436.156
2015		493.914
2016		548.091
2017	-	598.909
2018	-	646.576
2019	-	691.288
2020	-	733.228
2021	-	772.567
2022	-	809.467
2023	-	844.080
2024	-	876.547

**Efort bugetar conform cu cele 2 legi
(neținând seama de contribuțiile individuale)**

	Efort bugetar pe L.19/2000 - mld.RON -	<i>Efort bugetar pe noua lege</i> - mld.RON -
2007	1,412	-
2008	1,1873	-
2009	0,965	0,016
2010	0,744	0,326
2011	0,523	0,474
2012	0,309	0,613
2013	0,087	0,744
2014	0,014	0,866
2015	-	0,981
2016	-	1,089
2017	-	1,190
2018	-	1,284
2019	-	1,373
2020	-	1,456
2021	-	1,535
2022	-	1,608
2023	-	1,677
2024	-	1,741

**Efortul bugetar global cu pensiile agricultorilor,
ținând seama de contribuțiile individuale începând cu 2008**

	Efortul bugetar global (mld.RON)	Venituri contribuții individuale(mld.RON)
2008	0,7073	0,4800
2009	0,5010	0,4800
2010	0,590	0,4800
2011	0,517	0,4800
2012	0,442	0,4800
2013	0,350	0,4800
2014	0,400	0,4800
2015	0,581	0,4800
2016	0,689	0,4800
2017	0,710	0,4800
2018	0,804	0,4800
2019	0,893	0,4800
2020	0,976	0,4800
2021	1,055	0,4800
2022	1,128	0,4800
2023	1,197	0,4800
2024	1,264	0,4800